

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Michalska-Goźdź
Sędziowie:	SSA Marek Borkiewicz (spr.) SSA Marta Sawińska
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2012 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne

na skutek apelacji wnioskodawcy S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie

z dnia 26 stycznia 2012 r. sygn. akt III U 665/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 31 maja 2011 roku, (...) odmówił S. K. przyznania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, gdyż wnioskodawca udowodnił jedynie 13 lat, 8 miesięcy i 19 dni stażu nauczycielskiego, wobec wymaganych 20 lat i nie został rozwiązany na swój wniosek stosunek pracy z pracodawcą, na rzecz którego praca jest wykonywana.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył S. K., podnosząc, iż organ rentowy błędnie wyliczył staż nauczycielki na 13 lat, 8 miesięcy i 19 dni — gdyż zgodnie ze świadectwami pracy, przepracował on 17 lat i 5 miesięcy jako nauczyciel. Ponadto również w okresie od 1 maja 1982 roku do 30 września 1985 roku pracował jako nauczyciel w (...) w K..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa sądowego, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, iż odwołujący nie udokumentował wymaganego okresu pracy jako nauczyciel, ani nie rozwiązał stosunku pracy.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie wyrokiem z dnia 26.01.2012r. oddalił odwołanie i zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

S. K. urodził się w dniu (...)roku.

W okresie od 1 maja 1982 roku do 30 września 1985 roku odwołujący pracował w Wojewódzkim Ośrodku (...) w K., do którego zadań należało m.in. kształcenie młodych rolników. Został on zatrudniony jako specjalista ds. agrotechniki. W ramach pracy prowadził kursy przysposobienia rolniczego. Kursy te odbywały się w systemie dwuletnim, kończyły się egzaminami.

Następnie w okresie od dnia 1 września 1993 roku do 31 sierpnia 1996 roku odwołujący pracował w Szkole Podstawowej im. E. R. w R. na stanowisku nauczyciela, a od 1 września 1996 roku jest zatrudniony w Zespole Szkół (...) w R. jako nauczyciel, początkowo na pełen etat, ostatnio w wymiarze 9/18 etatu. W okresach od dnia 8 do 12 grudnia 198 roku, od 10 do 14 października 2000 roku i w dniu 16 maja 2010 roku odwołujący pobierał zasiłek chorobowy, a w okresie od 1 września 2009 roku do 30 czerwca 2010 roku korzystał z urlopu dla poratowania zdrowia.

W dniu 15 marca 2011 roku S. K. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

W celu wykazania okresów składkowych i nieskładkowych odwołujący przedłożył:

- świadectwo pracy z dnia 30 września 1985 roku, wystawione przez (...) w K., stwierdzające, iż S. K. był tam zatrudniony w okresie od 1 maja 1982 roku do 30 września 1985 roku na stanowisku st. specjalista ds. agrotechniki oraz zaświadczenie potwierdzające, że S. K. pracując w (...) prowadził zajęcia dydaktyczne w Zespołach (...);
- świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1996 roku wystawione przez Szkołę Podstawową im. E. R. w R. stwierdzające, że odwołujący w okresie od 1 września 1993 roku do 31 sierpnia 1996 roku był tam zatrudniony jako nauczyciel;
- zaświadczenie wystawione w dniu 28 lutego 2011 roku przez Zespół Szkół (...), potwierdzające fakt zatrudnienia odwołującego od dnia 1 września 1996 roku, jako nauczyciel.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, organ rentowy ustalił, iż odwołujący wykazał na dzień 28 lutego 2011 roku 13 lat, 8 miesięcy i 19 dni stażu nauczycielskiego wobec wymaganych 20 lat, nadto legitymuje się ponad 30-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie rozwiązał ostatniego stosunku pracy. Decyzją z dnia 31 maja 2011 roku oddalił wniosek S. K. o przyznanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było rozważanie, czy odwołującemu S. K. przysługuje prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego reguluje ustawa z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Świadczenie przysługuje nauczycielom, którzy spełnili łącznie następujące warunki:

- osiągnęli odpowiedni wiek;
- mają okres składkowy i nieskładkowy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący 30 lat, w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć;
- rozwiązyali stosunek pracy (art. 4 ust. 1 ustawy).

Nauczyciel ma prawo do świadczenia, jeżeli ukończył m.in. 55 lat do 2014 roku.

Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych posługuje się pojęciem „wykonywania” przez co najmniej 20 lat pracy w określonych jednostkach oświaty.

Uwzględniając powyższe, zaliczeniu jako „stażu nauczycielskiego” podlega:

- okres pracy odwołującego w Szkole Podstawowej im. E. R. w R. w okresie od 1 września 1993 roku do 31 sierpnia 1996 roku - czyli przez 3 lata,

- okres pracy w Zespole Szkół (...), od dnia 1 września 1996 roku - przy czym na dzień 15 marca 2011 roku, tj. na dzień złożenia wniosku okres ten wynosi - bez uwzględnienia okresu urlopu dla poratowania zdrowia i okresów pobierania zasiłku chorobowego (łącznie 10 miesięcy i 11 dni) - wynosi 13 lat, 9 miesięcy i 4 dni.

Łącznie zatem „staż nauczycielski” odwołującego wynosi 16 lat, 9 miesięcy i 4 dni.

Ponadto przedmiotem sporu jest, czy okres zatrudnienia odwołującego w Wojewódzkim Ośrodku (...) w K. należy potraktować jako okres pracy uprawniający do przyznania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Nie można uznać, że praca w (...) była pracą nauczyciela w rozumieniu przepisów ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Kursy przysposobienia rolniczego były prowadzone na podstawie z art. 27 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 lipca 1961 roku o rozwoju systemu oświaty i wychowania, tj. w celu kształcenia i doksztalcania pracujących w zespołach przysposobienia rolniczego. W celu realizacji tych działań tworzone były wojewódzkie ośrodki postępu rolniczego, w których zatrudniono osoby bez wymogu legitymowania się uprawnieniami pedagogicznymi. Ze świadectwa pracy wynika zaś, że S. K. został zatrudniony jako specjalista ds. agrotechniki i prowadził kursy przysposobienia rolniczego. Ustawa o świadczeniach kompensacyjnych wymaga zaś, aby staż pracy w charakterze nauczyciela wynikał z pracy w ściśle określonych placówkach, do których nie można zaliczyć wojewódzkich ośrodków postępu rolniczego.

S. K. nie posiada więc wymaganego 20-letniego stażu pracy, jako nauczyciel w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 roku, ponadto nie rozwiązał ostatniego stosunku pracy - nie spełnia zatem wymogów do uzyskania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), kierując się wynikiem procesu.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca. Apelujący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego ust. 1 pkt. 1 ustawy z 26.01.1982r. Karta Nauczyciela i § 1 akapit 3 i 4 i § 4 rozporządzenia Ministra Oświaty i Wychowania z 12.04.1982r. i art. 1 ust. 2 pkt a i c i art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22.05.2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Podnosząc powyższe wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji i przyznanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz obciążenie pozwanego kosztami procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany nie zajął stanowiska wobec apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw i stąd podlega oddaleniu.

Od 1.07.2009r. weszła w życie ustawa z dnia 22.05.2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Ustawa ta niejako rekompensuje nauczycielom fakt, iż – co do zasady – nie zostali oni objęci regulacjami zawartymi w ustawie pomostowej.

Ustawa w art. 4 przewiduje warunki od których łącznego spełnienia uzależnione jest przyznanie świadczenia kompensacyjnego. Są to:

- udowodnienie co najmniej 30 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w tym minimum 20 lat wykonywania pracy w wymienionych w art. 2 ustawy placówkach oświatowych, przynajmniej w 1/2 obowiązującego wymiaru zajęć;
- rozwiązanie na swój wniosek stosunku pracy;
- osiągnięcie wymaganego wieku (o którym mowa w ust. 3 art. 4 ustawy).

W art. 4 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych określono więc warunki konieczne do powstania prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego sensu stricto.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego brzmienie art. 4 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych jednoznacznie wskazuje, że warunki te muszą być spełnione łącznie.

Jednym z nich jest rozwiązanie stosunku pracy na swój wniosek (art. 4 ust. 1 pkt. 3 ustawy).

W sprawie bezspornym jest, że wnioskodawca nie rozwiązał na swój wniosek stosunku pracy, na dzień ustalenia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Tym samym skarżący nie spełnił warunku koniecznego do uzyskania prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, co w okolicznościach faktycznych i prawnych sprawy skutkuje koniecznością oddalenia apelacji.

Niespełnienie bowiem przez wnioskodawcę chociażby jednego z ustawowych warunków, koniecznych do przyznania świadczenia (tu rozwiązanie na swój wniosek stosunku pracy), musi powodować wydanie decyzji odmownej.

Decyzja pozwanego ma bowiem rozstrzygać o prawie do konkretnego świadczenia, jako całości, a nie poszczególnych elementów składających się na to prawo.

Sąd nie podziela tu poglądu wnioskodawcy o braku konieczności rozwiązania stosunku pracy na dzień złożenia wniosku o świadczenie.

Ustawodawca bowiem w art. 4 ust. 1 stwierdza jednoznacznie, że świadczenie przysługuje nauczycielowi, który spełnia łącznie warunki wskazane w tym przepisie.

Posłużenie się więc sformułowaniem „łącznie spełnili następujące warunki...”, oznacza według Sądu Apelacyjnego, że niespełnienie jednego z nich w dacie wniesienia wniosku, nie pozwala na przyznanie prawa do świadczenia.

Podobne rozwiązanie ustawodawca zastosował w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, a jego wykładnia – jak wyżej – nie budzi wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Dodać należy, iż nauczycielskie świadczenie kompensacyjne jest świadczeniem wyjątkowym i szczególnym, co do ogólnych unormowań prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, stąd też wykładnia rozszerzająca zaprezentowana w apelacji, jest zdaniem Sądu Apelacyjnego w tym przypadku niedopuszczalna.

W tych okolicznościach sprawy Sąd I instancji nie był zobowiązany badać w tym procesie, czy apelujący spełnił drugi kwestionowany przez pozwanego warunek, a mianowicie 20 lat wykonywania pracy w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć.

Wskazać przy tym należy, że przedmiotem żądań wnioskodawcy było przyznanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Sąd Najwyższy stwierdził, że istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo.

Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie ustala tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu tego odwołania od niekorzystnej decyzji organu rentowego.

Decyzja pozwanego ma bowiem rozstrzygnąć o prawie do konkretnego świadczenia, jako całości, a nie poszczególnych elementów, składających się na to prawo (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 15.12.2000r. II.UKN.147/00 OSNAP 2002/10/38 i z dnia 9.02.2010r. I.UK.262/09 LEX 585728).

Z tych też względów poza rozpoznaniem Sądu Apelacyjnego pozostaje kwestia, czy wnioskodawca spełnił warunek 20 lat wykonywania pracy w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt. 1 ustawy w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć.

Skoro bowiem wnioskodawca nie spełnił jednej z łącznych przesłanek do nabycia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, prowadzenie rozważań w celu zaliczenia spornych okresów pracy do wykonywania pracy w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć i tak nie mogłaby spowodować wydania orzeczenia o innej treści, niż to, które zapadło 26.01.2012r..

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny oddalił apelację w oparciu o normę art. 385 kpc.

SSA Marek Borkiewicz SSA Maria Michalska-Goźdź SSA Marta Sawińska